

Marstestudoj kaj klimat?an?i?o

Martestudoj a? kelonioj estas reptilioj, kiuj ekzistas de pli ol 150 milionoj da jaroj kaj povis transvivi ?iujn planed?an?ojn. Ili originis en la tero, sed iom post iom evoluis kaj adapti?is al la marmedio kaj tiel diferenci?is de la ceteraj reptilioj.

La klimat?an?i?o estas fenomeno, kiu povas provoki la estingi?on de pluraj specioj, speciale la migrantaj kiel martestudoj, kiuj alfrontas krizajn problemojn mediajn en la nuna epoko pro la tutgloba varmi?o.

En nia kariba regiono okazas pluraj naturaj fenomenoj tropikaj, speciale uraganoj kaj fortaj ?tormoj, kiuj altigas la mortoblecojn por la martestudoj ?efe en la supraj akvoj.

Anka? la fenomeno konata kiel la Infano (El Ni?o) povas ka?zi redukti?on de la nutra?kvantoj kaj sekve, malpli?as la fekundeco kaj kresko de la kelonioj.

La? studoj faritaj en la insulo, evidenti?is severaj dama?oj ka?zitaj de uraganoj en gravaj pla?oj, kie kutime kelonioj nestas. Tiu fenomeno dama?is la nasko-kondukon de la tri specioj ?efaj, kiuj nestas en la du arkipelagoj nome Insuleto Largo kaj Canarreos, kiuj estas gravaj nestlokoj en Kubo. La tri menciitaj specioj estas la verda testudo, la kelonio kaj kareto.

Kiam la marnivelo alti?as pro la ventoforto, okazas marinundoj, kiuj kovras la vegeta?ojn kaj tio dama?as la nestojn de tiuj tri specioj, en malsamaj pla?niveletoj.

Ekzemple, por la kareto tio okazas proksime a? ene de la vegeta?oj; por la kelonio ?e la marlinio kaj por la verda testudo iom meze, kvankam proksime de la vegeta?oj.

Evidentas ke la klimat?an?i?o havas plurajn sekvojn por la bestoj tropikaj, ?i-kaze por la testudoj. Kvankam ekzistas diversaj agadoj cele mildigi la fenomenon, estas ja necese ?an?i la homan konduton unuflanke, kaj aktive labori aliflanke por kontra?batali tiun ?i fenomenon kiel eble plej rapide kaj kunordige.

<https://www.radiohc.cu/eo/noticias/ciencias/219601-marstestudoj-kaj-klimatsangigo>

Radio Habana Cuba